

Referat

Emne: Samarbeidsforum for turruter på kart
Til: Møtedeltakere
Fra: Kartverket
Dato: 2. september 2021
Sted: Nettmøte (Teams)
Kopi til: Møtedeltakere ikke tilstede

Møtedeltakere:

Fra Kartverket: Maria O. Lund og Geir Svoren
Fra Miljødirektoratet var: Nils-Yngve Berg
Fra Friluftsrådernes landsforbund var: Morten Dåsnes
Fra Norsk friluftsliv ved DNT var: Torgeir Nergaard Berg
Fra fylkeskommunene ved Viken fylkeskommune var: Anette Hellsaa Christiansen
Fra kommunene var: Anne Kjersti Briskerud, Kongsvinger kommune
Fra beredskapsaktørene var: Sven Bruun, Beredskapsforum
Møtedeltakere ikke tilstede: Kulturdepartementet (KUD) og Bergen kommune

Ord og setninger med grå markering betyr kommentarer/innspill til oppfølging.

Følgende punkter stod på agendaen

- Gjennomgang av forrige møtes referat
- Nytt siden sist fra alle deltakere
- Presentasjon av nasjonale turiststier v/Miljødirektoratet
- Presentasjon av historiske vandreruter v/DNT
- Presentasjon av Pilegrimsleden v/Pilegrimssenteret
- Samarbeid om kvalitetskontroll – hvem kan bidra?
 - *Turforslag – felles retningslinjer*
- Orienteringssak – Revisjon av FKB-produktspesifikasjon pågår
- Oppdatert statistikk v/Kartverket
- Status Ferdsselsåreprosjektet v/Miljødirektoratet
- *Annet?*
- Neste møte

Av faste punkter på agendaen ønskes det å opprettholde gjennomgang av referat, status og siste nytt fra deltakerne og statusoppdatering og statistikk fra turrutebasen samt pågående prosjekter.

Gjennomgang av referat

Det var ingen kommentarer til referatet.

Siste nytt

Fylkeskommunene v/Viken

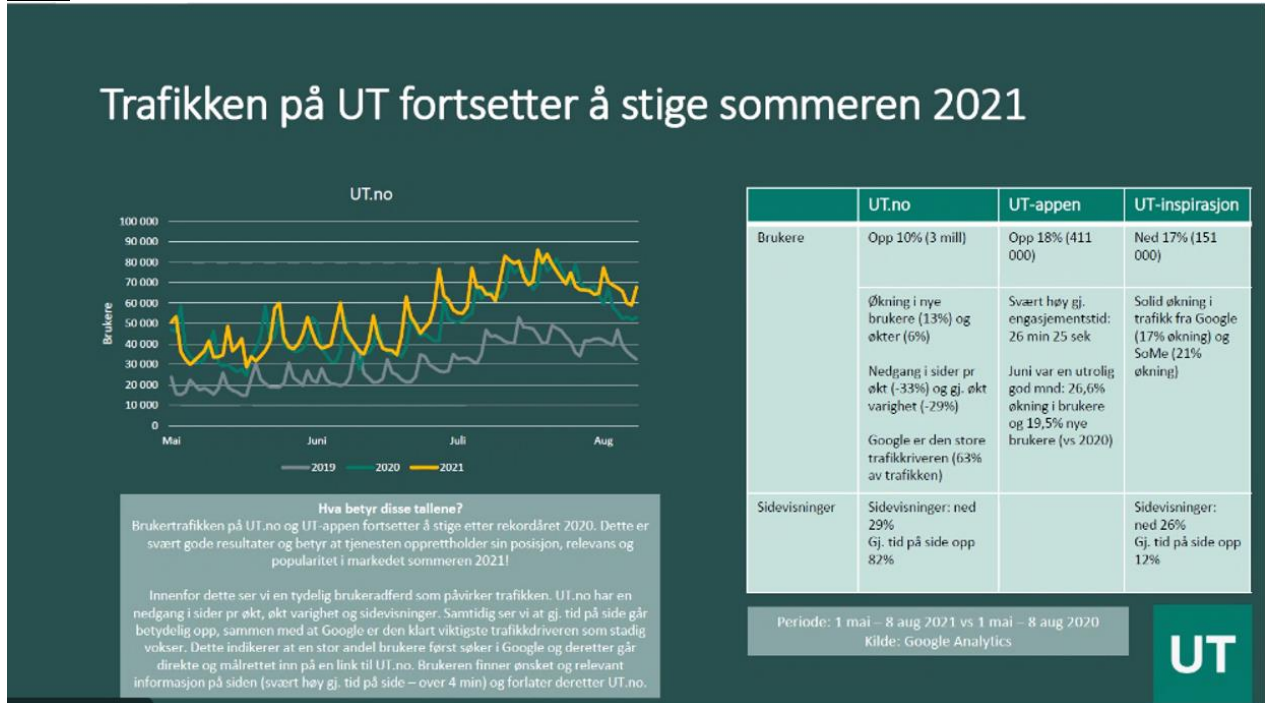
Det har vært utfordringer i flere kommuner med medvirkning i Ferdsselsåreprosjektet. Med støtte fra Miljødirektoratet arbeides det med å videreutvikle et verktøy for medvirkning som ble utviklet av Ringerike kommune, en digital portal. Skal testes ut med pilotkommuner høsten 2021.

Deltakerne i samarbeidsforumet ønsker en presentasjon av medvirkningsverktøyet i neste møte.

Miljødirektoratet

Det er behov for en gjennomgang av fagområde-standard for friluftsliv (SOSI). Det er særlig behov for en gjennomgang av kodelistene. Gjennomgangen bør ses i sammenheng med innspill som er samlet til produktspesifikasjonen for tur- og friluftsruter (Turrutebasen).

DNT

Samarbeidet med FL og Statskog oppleves som svært godt. Noe utvikling i UT gjenstår før alle data det samarbeides om vises i appen. Det jobbes med et api for å vise kulturminner i UT, og i løpet av høsten 2021 vil det også publiseres en bedre høydeprofil.

Tone Sørli nyansatt i 3 års engasjement. Jobber i Politiet og skal vurdere sikkerhet i DNTs ansvarsområder (som for eksempel forebyggende sikkerhet for turruter, vedlikehold bruer og kommunikasjon).

Friluftsrådernes Landsforbund (FL)

Det ble gitt innspill til bestemmelsene for spillemidler i våres. Resultatet er at definisjoner er gjort like det som ble utarbeidet i forbindelse med siste revisjon av Merkehåndboka.

FL samarbeider med KV om dataflyt til Turrutebasen gjennom testing av NGIS-openAPI.

FL har fortsatt stor fokus på ferdelsåreprosjektet.

Ønsker avklaringer om ro- og padleruter --> avklaringsmøte

Standard Norge skal revidere standarden for universell utforming av uteområder, og både FL, DNT, Kartverket og Miljødirektoratet deltar i arbeidet. I tillegg arbeider DNT og FL med kategorien «Godt tilgjengelig» bl.a. slik at disse områdene synliggjøres bedre i UT.no. Det er ønskelig med nærmere samarbeid med Kartverkets kartlegging av tilgjengelighet og mer lik begrepsbruk.

Beredskapsaktørene

Det er blitt utviklet et API for redningstjenestene for å tilby MapAnt (O-kart lignende detaljkart) til redningstjenestene. Redningstjenestene er for øvrig fortsatt opptatt av datakvalitet (geometri og egenskaper), oppdateringshastighet, samt tegneregler/presentasjon av kartdataene.

Etterlyser sykkelruter i UT – DNT vurderer hvilke behov for data de har. Det er mye sykkelruter i Turrutebasen.

Kongsvinger kommune

Det er nettopp gjennomført webinar om turruter i regi av Fylkeskommunen og Kartverket i regionen. De ulike kommunene tolker hvordan de kommer i gang med Ferdelsåreprosjektet veldig ulikt. Kommuner har ulike mål med prosjektet. Det er en komplisert forvaltning av stier og turruter + tilhørende objekter. Regionen har ny kartportal (også tenkt brukt i medvirkning). Et storymap for å kommunisere turruter og Ferdelsåreprosjektet er under utvikling.

Kan dataflyt for turforslag flyte enklere mellom kommunen og UT? **DNT, Kongsvinger kommune og eventuelt Kartverket sjekker dette.**

Kartverket

Det har pågått kvalitetshevning av FKB-TraktorvegSti for Trøndelag og noe i Viken i sommer.

[Rett i kartet \(for turruter\)](#) er beskrevet med metadata i register i Geonorge for mottaksordninger for innsamling av geodata. Registeret er under utvikling, men Samarbeidsforumets deltakere oppfordres til å komme med innspill til innholdet som er lagt inn.

Det pågår arbeid med intern strategi for forvaltning av stier, traktorveier og turruter.

Det pågår samarbeid om test av forvaltning av stier, traktorveier og turruter i samarbeid med Statens Vegvesen i NVDB.

Det pågår samarbeid om dataflyt mellom FL og Turrutebasen ved bruk av NGIS-openAPI.

Presentasjon av nasjonale turiststier

Nasjonale turiststier er et utvalg av stier og turmål som gjennom langsiktig og helhetlig planlegging tåler meget høyt besøk uten at natur-, kultur- og opplevelseskvalitetene forringes og hvor det store besøket også skal bidra til lokal verdiskaping. Utvalget er ikke nødvendigvis de "største" eller "fineste" stiene. Fellesnevner er et høyt antall besøkende der internasjonale turister utgjør en stor andel. Autorisasjonen er et kvalitetsstempel, ikke et kommersielt produkt i seg selv. Per nå er 4 turruter autoriserte

Mottatte tilskuddsmidler fører ikke automatisk til autorisasjon. Det er en egen prosess for bli autorisert.

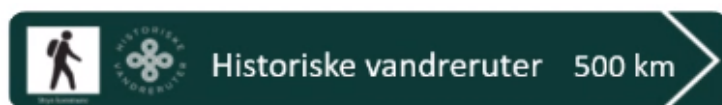
Bildet viser prosjektene som har fått tilskudd i 2021.

Turrutene er som regel allerede registrert i Turrutebasen, men de mangler informasjon om at de er en nasjonal turiststi. Kartverket mener at de bør tilføres denne informasjonen.

DNT er opptatt av at det bør utarbeides en manual for bygging og vedlikehold av bruer. Det står noe i Merkehåndboka fra før, men det bør vurderes om det skal utdypes. Brubyggerlauget i DNT har også viktig kompetanse å trekke inn dersom dokumentasjon skal utarbeides.

Presentasjon av historiske vandreruter

Historiske vandreruter er et samarbeid mellom DNT og Riksantikvaren (RA) om formidling og tilrettelegging av gamle ferdselsårer. En historisk vandrerute er både en turrute og et turforslag. Det er lokale lag og foreninger som står for gjennomføring (vedlikeholdsansvarlige), og det kan søkes tilskudd til etablering. Det er et mål å ha minst en historisk vandrerute per "gamle" fylker. Historiske vandreruter er omtalt i Merkehåndboka.

Historiske vandreruter har egen merking som er beskyttet.

Det er 14 historiske vandreruter per i dag.

Rute	Fylke(r)	Kulturhistorisk Tema/kulturminner
Aurlandsdalen	Sogn- og Fjordane	Drifteveg/turistferdsel/fjellgårder
Brudleruta	Agder	Brudler/kirkevei/fjellgårder
Finnskogrunden	Innlandet	Skogfinsk kultur, husmannsplasser
Flyktningeruta	Oslo og Viken	2. verdenskrig/motstandskamp/flukt
Ferdsevsvegen over Kamperhamrane	Innlandet og Vestlandet	Drifte- og handelseveger Øst-Vest, setring
Jacobineruta	Viken	Fjorden som ferdselsåre, industri- og krigsminner
Historisk vandrerute Jotunheimen	Innlandet	DNTs historie, fjellet i kunsten, reinsdyrjakt
Reisadalen	Troms og Finnmark	Tre folks naturbruk, tjæremiler, bergkunst
Stølsruta i Valdres	Innlandet	Stølskultur(kulturlandskap)
Telegrafruta	Nordland	Telehistorie, rallarer,
Turistvegen over Folgefonna	Vestland	De første europeiske turistene, isens kulturhistorie
Historisk vandrerute Viglesdalen	Rogaland	Steinalderboplasser, jernaldertufter, drifteveg vest-øst
Malmveien fra Røros til Femundsmarka	Trøndelag	Verdensarv, tømmerfløting, gruvedrift
Hallingskeidvegen fra Osa	Hordaland	Hallingskeid som markedsplass, gamle sleper

Kartverket sjekker om alle historiske vandreruter forvaltes i Turrutebasen med rett tilhørende informasjon.

Presentasjon av Pilegrimsleden (St. Olavsvegene til Trondheim)

Pilegrimssatsingen er et samarbeid mellom mange aktører.

Det er ni godkjente St. Olavsleder – disse er også godkjente etter europeiske kriterier.

Gudbrandsdalsleden
 St.Olavsleden
 Kystpilegrimsleia
 Østerdalsledene
 Nordleden
 Romboleden
 Borgleden
 Valldalsleden
 Tunsbergleden

Pilegrimsleden har en egen merking, som er beskyttet. Merking er svært viktig da leden går i skog, over fjell og i by. Det er ofte behov for justeringer i geometrien (mange ganger på grunn av juridiske forhold). Det er Nasjonalt Pilegrimssenter som godkjenner ledene (vedlikeholdsansvarlig). Det er ikke ønskelig med gradering av hele turruta, men at turforslaget graderes (for eksempel i UT.no).

Det er et ønske for både Kartverket og Pilegrimssenteret å avklare hvordan vi kan registrere Kystpilegrimsleia i Turrutebasen.

Samarbeidsforumet stilte spørsmål om det burde vært en egen beskyttet kategori i Turrutebasen for historiske vandreruter?

Kvalitetskontroll

Bakgrunnen for denne saken er et økende antall henvendelser fra privatpersoner som ønsker å fjerne stier og turruter som går på og over deres eiendom. Samarbeidsforumet er enige om at Kartverket ikke skal være noe kontrollorgan for grunneieravtaler. Praksis med å sette vedlikeholdsansvarlig i kontakt med innmelder støttes.

Det presiseres at det er ulike krav til forvaltning av stier og turruter. Stier som finnes i terrenget skal gjengis i grunnkartet. Det skal være inngått grunneieravtaler for turruter før de legges inn i Turrutebasen.

Kapitel 10.2 i Merkehåndboka beskriver dette godt. Det anbefales likevel at det vurderes om dette kan presiseres ved eventuell revisjon.

Dersom Kartverket ser at dette fortsatt er et økende problem, bør Kartverket utarbeide et notat som beskriver rutine og ansvar for vedlikeholdsansvarlig (Merkehåndboka 10.2). FL og DNT vil bidra til å dele notatet med friluftsråd og lokallag (vedlikeholdsansvarlige). Verneområdemyndighet og/eller statsforvalteren involverer normalt de vedlikeholdsansvarliges interesser som er i området. Her kan også Merkehåndboka kap. 10.2 minnes om.

I Kongsvinger har det også vært utfordringer med å fjerne traktorveger fra FKB-TraktorvegSti. Landbrukskontoret har oversikt over godkjente traktorveger. Mange av disse er ikke lenger synlige i terrenget. Dette er en kategori som bør vurderes hvordan skal forvaltes. FKB-TraktorvegSti med egenskap eller som eget temadatasett i regi av Landbruk. Samarbeidsforumet ønsker å presisere at det er viktig at grunnkartet viser nåværende situasjon.

DNT ønsker at det utarbeides felles retningslinjer for utarbeidelse av turforslag. Det er nok også behov for å kommunisere forskjellen på turruter og turforslag videre.

Produktspesifikasjon

Kartverket reviderer FKB-spesifikasjoner og utkast vil komme på høring fra 1. oktober. Samarbeidsforumet ønsker å være med i høringsrunden. Det er definisjoner som er mest relevant for oss å påvirke. Samarbeidsforumet ønsker at det opprettes en arbeidsgruppe som kan starte arbeid med innspill til høring så snart som mulig.

Deltakerne i arbeidsgruppa forbereder seg med forslag til innspill for følgende definisjoner

- [Typeveg](#)
- [Rutemerking](#)

For mer involvering kan alle definisjoner studeres [her](#)
Fullstendig produktspesifikasjon for FKB-TraktorvegSti [her](#)
Og overordna, generell produktspesifikasjon for FKB [her](#)

Samarbeidsforumet er i tillegg opptatt av definisjoner for Gangvei og Turvei. Definisjon av gangveg finnes i [produktspesifikasjon for FKB-Veg](#), men turvei er ikke definert hverken i FKB-TraktorvegSti eller FKB-Veg.

Arbeidsgruppa bør i tillegg jobbe med innspill om betraktninger om historiske traktorveier og vintertraktorvei.

Status Ferdelsåreprosjektet

Det gjennomføres for tiden ulike webinarer i regi av Ferdelsåreprosjektet i fylkene. Det er lite spørsmål til prosjektet. 150 kommuner er involvert per nå. Miljødirektoratet

er veldig fornøyd med at Friluftsrådene har tatt en koordinerende rolle. Kommunene setter selv sine mål i prosjektet, derfor ulikt ambisjonsnivå.

Det er utarbeidet versjon 2.0 av QGIS-prosjekt i samarbeid med Salten Friluftsråd.

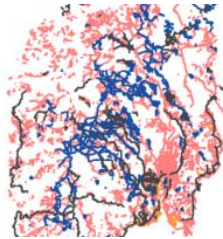
Dette er et tilbud til kommuner som ikke har egen GIS-koordinator.

Veiledningsvideoer er tilgjengelig for alle på nett. Dersom kommunen har starta med 1.0-versjonen, kan de ikke overføre prosjektet til 2.0-versjonen.

Regjeringens handlingsplan for universell utforming 2021–2025 skal bidra til et bærekraftig og likestilt samfunn gjennom utforming av fysiske og tekniske omgivelser. Miljødirektoratet vurderer hvordan Stiskulen kan synliggjøre universelle løsninger. Status for Stiskulen er at den skal lanseres i løpet av 2021, og suppleres fortløpende (dynamisk veiledning).

Statistikk

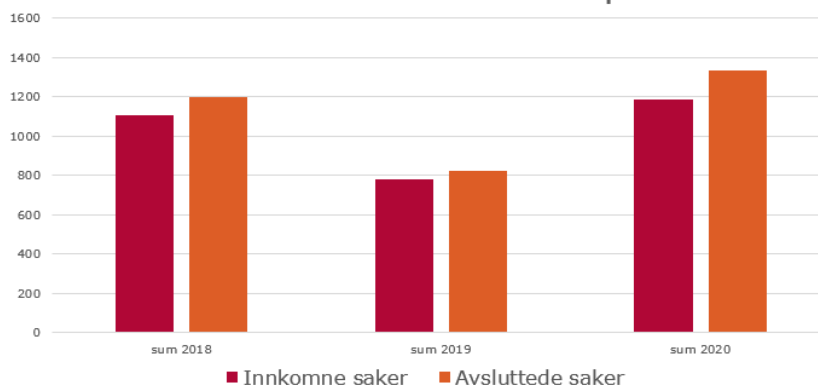
Fotruiter 46523,4 km
Skiløyper 11970,5 km
Sykkelruiter 8491,5 km
Ro- og padleruiter 2391,5 km
Andre turruter 26,7 km
Ruteinfopunkter 6922 stk

Alle turruter utenom Ro- og padleruiter har normal økning i forhold til foregående år. For Ro- og padleruiter har det vært en klar økning av innmeldinger, særlig som følge av prosjektet «Ro- og padleled i Oslofjorden».

Kartverket har hatt som mål for 2020 og 2021 å redusere behandlingstiden for behandling av saker i Rett i kartet. I 2021 er målet å redusere behandlingstiden til under 1 måned, og det er per nå svært få saker med behandlingstid lenger enn 3 måneder. Samarbeidsforumet roser Kartverket for å ha rettet fokus på å redusere behandlingstiden og for å prioritere behandling av saker. Antall innkommende saker til Rett i kartet ser ut til å bli et middel av de foregående årene. Antall behandlede saker ligger an til å toppe alle foregående år.

Status saker Rett i kartet per år

Mer og mer data til Turrutebasen sendes direkte til Fylkeskartkontorene utenom Rett i kartet. Dette gjelder særlig for data fra kommuner inkludert Ferdsselsåreprosjektet. Både kommuner og Kartverket er tilfreds med denne løsningen.

Annet

Innspill om en forbedret dialogmulighet i Rett i kartet, for eksempel ved innmeldinger som ikke tas til følge, eller hvor det er aktuelt med oppfølgings spørsmål. Innmelder

har ønske om å kommentere og/eller svare ut tilbakemeldinger som gis fra Kartverket. Kartverket og Beredskap avklarer saken nærmere.

Neste møte

Dersom vi skal fortsette med digitale møter bør lengden og antall møter per år vurderes. Digital møteplass kan vurderes som fast møteform, men vi håper at vi kan møtes fysisk i neste møte. Vi har flere måloppnåelser å feire 😊

Neste møte er foreslått **torsdag 3. februar 2022**.

Innspill til agenda sendes til Kartverket i forkant av møtet.

Foreløpige ønsker til agenda:

- Presentasjon av forvaltningsløsninger (Bergen kommune, Kongsvinger kommune, FL + Kartverket), oppbygging av datamodeller og dataflyt.
- Presentasjon av medvirkningsverktøyet i Viken kommune i neste møte.